

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

OLZA

OBSERWATORIUM
LOSÓW
ZAWODOWYCH
ABSOLWENTÓW

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego

Łódź, kwiecień 2013

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

Akademia
Humanistyczno
Ekonomiczna
w Łodzi

Spis treści

I. Uzasadnienie	3
1.1 Opis problemów, przyczyny i skala występowania	3
1.1.1 Wybrane wnioski z badań uczelni, studentów/absolwentów i pracodawców przeprowadzonych w ramach projektu OLZA	4
1.1.2 Wybrane wnioski z badań ewaluacyjnych raportu dotyczącego badań uczelni, studentów/absolwentów i pracodawców	5
1.2 Konsekwencje istnienia zidentyfikowanych problemów i antycypowane rezultaty ich rozwiązania	5
II. Cel wprowadzenia innowacji	7
III. Opis innowacji, w tym produktu finalnego	8
3.1 Na czym polega innowacja?	8
3.2 Komu służy innowacyjna metoda OLZA, kto będzie mógł ją wykorzystywać w przyszłości (grupy docelowe)?	9
3.3 Jakie warunki muszą być spełnione aby innowacja działała właściwie?	9
3.4 Jakie efekty może przynieść zastosowanie innowacji?	9
3.5 Opis najważniejszych elementów innowacji.	10
IV. Plan działań w procesie testowania produktu finalnego	13
4.1. Dobór grupy użytkowników i odbiorców, którzy wezmą udział w testowaniu	13
4.2. Opis przebiegu testowania	14
4.3. Charakterystyka materiałów, jakie otrzymają uczestnicy testowania	15
4.4. Planowany sposób monitorowania przebiegu testowania	15
V. Sposób sprawdzenia, czy innowacja działa	16
5.1 Wewnętrzna analiza testowania	16
5.2 Ewaluacja zewnętrzna	16
5.3 Efekty zastosowanej innowacji	17
VI. Strategia upowszechniania	17
6.1 Cel działań upowszechniających	17
6.2 Grupy, do których skierowane będą działania upowszechniające	17
6.3 Plan działań upowszechniających	17
VII. Strategia włączania do głównego nurtu polityki	19
VIII. Kamienie milowe II etapu projektu	20
IX. Analiza ryzyka	20

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego

Temat innowacyjny: *Prowadzenie monitoringu losów absolwentów w celu podniesienia jakości i lepszego dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb gospodarki opartej na wiedzy i wymogów rynku pracy*

Nazwa projektodawcy: *Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi*

Tytuł projektu: *„Obserwatorium losów zawodowych absolwentów uczelni wyższych”*

Numer umowy: *UDA-POKL.04.01.01-00-295/11-00*

I. Uzasadnienie

1.1 Opis problemów, przyczyny i skala występowania

Należy podkreślić, że obecnie w Polsce nie prowadzi się ogólnokrajowych, reprezentatywnych badań losów zawodowych absolwentów uczelni, jak ma to miejsce np. w Niemczech, Wielkiej Brytanii, czy Francji (ostatnie takie badania w Polsce przeprowadził GUS w 1997 roku). Jednocześnie należy zaznaczyć, że tego typu badania mogą przynieść wiele korzyści, m.in. dają możliwość ewaluacji programu studiów oraz udoskonalenia ich harmonogramów, co przyczynia się do podwyższania jakości programów kształcenia (Ekspertyza "Monitorowanie losów zawodowych absolwentów szkół wyższych – rozwiązania stosowane w wybranych krajach europejskich", Sedlak&Sedlak, 2010).

Tak więc, **problemem, na który niniejszy projekt stanowi odpowiedź jest brak skutecznych, wystandaryzowanych instrumentów, procedur, metod i narzędzi prowadzenia monitoringu karier zawodowych absolwentów, z których mogłyby korzystać uczelnie po to aby realizować swoje obowiązki w tym zakresie.**

Niemożliwość wzorowania się na dobrych praktykach oraz dowolność w wyborze metod i technik prowadzenia monitoringu powoduje, iż różne **uczelnie przedstawiają niezestawialne ze sobą wyniki badań.** Dla poszczególnych uczelni, istotne okazują się różne aspekty związane z karierami absolwentów. Niestety, część z nich, zalecane badanie karier absolwentów traktuje jako coś narzuconego i niepotrzebnego, przez co wykonuje je w sposób daleki od doskonałości. Taka postawa skutkuje brakiem pogłębionej analizy i brakiem chęci zastosowania zdobytej wiedzy w celu poprawy efektywności kształcenia w poszczególnych uczelniach, a poprzez to, w całym systemie szkolnictwa wyższego.

Być może, najwięcej pracy wymaga jednak pokonanie bariery zupełnie innego typu, a mianowicie **braku lub niewystarczającej współpracy pomiędzy instytucjami edukacyjnymi a instytucjami rynku pracy oraz samymi pracodawcami.** Fakt, że są to zupełnie różne środowiska, kierujące się w swojej działalności innymi celami sprawia, że kooperacja taka jest wyjątkowo trudna. Biorąc jednak pod uwagę potrzeby i interesy absolwentów (w szczególności dążenie do poprawy ich sytuacji na rynku pracy), kooperacja taka wydaje się być kluczowym zadaniem dla wskazanych podmiotów.

Z drugiej strony, trzeba w tym miejscu wskazać na zupełnie inny problem – niewielkiego udziału studentów/ absolwentów w badaniach ich losów zawodowych. Okazuje się bowiem, że **studenci bardzo często nie wiedzą o istniejącej możliwości brania udziału w tego typu badaniach** (nierzadko nie posiadają żadnej wiedzy o systemach monitorowania ich losów zawodowych), zwłaszcza jeśli chodzi o udział w kolejnych „falach” ankietyzacji odbywającej się w przeciągu kilku lat od ukończenia studiów. Uczelnie natomiast częstokroć nie robią zbyt wiele, aby zachęcać swoich studentów do udziału w badaniu, nie podkreślają znaczenia tego typu analiz dla przyszłej kariery zawodowej.

Jest to poważne uchybienie, ponieważ **ocena procesu nauczania tuż po jego zakończeniu, jak i po upływie kilku lat od zdobycia dyplomu może być dla uczelni wyjątkowo przydatna dla tworzenia, unowocześnienia bądź zmiany programu studiów.** Konieczna jest świadomość, że absolwenci potrafią docenić oferowane im możliwości rozwoju poszczególnych umiejętności oraz kompetencji, ale potrafią też ocenić - zwłaszcza z perspektywy czasu - ewentualne braki czy też niedociągnięcia w organizacji procesu kształcenia na swojej macierzystej uczelni.

Wspominaliśmy już o braku wystarczającej współpracy pomiędzy uczelniami a pracodawcami. Konsekwencją tego stanu rzeczy, poza wymienionymi wcześniej skutkami, jest także to, że pracodawcy **rzadko orientują się w badaniach i analizach prowadzonych przez uczelnie i tym samym nie mają świadomości ich znaczenia i przydatności dla własnych celów.** Problemem jest także fakt, że pracodawcy z reguły prezentują nikłe zainteresowanie działaniami nie mającymi bezpośredniego związku z ich działalnością gospodarczą.

Tymczasem, co należy podkreślić, systematyczne badania absolwentów prowadzone przez uczelnie pozwalają im na śledzenie zmian zachodzących na rynku pracy, w szczególności w odniesieniu do oczekiwań pracodawców, co może przekładać się na zmianę programów kształcenia i ich dostosowanie do potrzeb pracodawców i zmieniających się uwarunkowań gospodarczych. W efekcie, pracodawcy otrzymują kompetentnych pracowników, których nie muszą już doszkalać, oszczędzając tym samym zarówno środki finansowe jak i czas. Dobrze przygotowany absolwent, którego wiedza i umiejętności są zgodne z oczekiwaniami pracodawcy może bowiem wprost po zakończeniu studiów rozpocząć pełnowartościową pracę i „przynosić zyski”.

Artykułując główne problemy związane z obszarem monitorowania karier absolwentów, należy zwrócić uwagę na aspekt prawny. W Polsce kwestie monitoringu losów zawodowych absolwentów reguluje *Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Nakłada ona na uczelnie obowiązek przeprowadzania monitoringu karier zawodowych absolwentów, o czym stanowi art. 13a tej ustawy. Zgodnie z nim: *uczelnia monitoruje kariery zawodowe swoich absolwentów w celu dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy, w szczególności po trzech i pięciu latach od dnia ukończenia studiów*.

Podkreślić należy, że ten krótki zapis wydaje się wyczerpywać prawne regulacje dotyczące monitorowania losów zawodowych absolwentów uczelni w Polsce. Niemniej, z art. 13a omawianej ustawy nie wynika, w jaki sposób monitoring powinien być prowadzony, jakimi metodami, ani przez kogo. Dopuszczalna jest daleko idąca dowolność, prowadząca do sytuacji, w której narzędzia i metody badawcze stosowane w tym zakresie przez poszczególne uczelnie mogą się między sobą tak dalece różnić, że zupełnie uniemożliwi to międzyuczelniane porównywanie wyników monitoringu. Co więcej, brakuje również standardów dotyczących postępowania w zakresie *dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy*, w oparciu o wyniki monitoringu.

W realizowanym przez Wnioskodawcę projekcie doprecyzowane zostały wskazane niejasności. Wydaje się, że realizowany projekt jest odpowiedzią na niewielką efektywność dotychczasowego systemu monitorowania losów zawodowych (karier) absolwentów szkół wyższych.

Wskazując na występujące w Polsce problemy w zakresie monitoringu losów zawodowych absolwentów, warto przytoczyć wybrane wyniki badań zrealizowanych w I etapie niniejszego projektu. Celem prowadzonych badań było określenie głównych problemów, z którymi borykają się uczelnie w zakresie monitoringu losów zawodowych absolwentów i poznanie ich opinii na temat projektowanego narzędzia OLZA.

1.1.1 Wybrane wnioski z badań uczelni, studentów/absolwentów i pracodawców przeprowadzonych w ramach projektu OLZA

- Z przeprowadzonego badania wynika, że uczelnie najczęściej (55% wskazań) planują wykonywać badania karier absolwentów w okresie od dwóch do pięciu lat od ukończenia studiów przez studentów danego rocznika. **Postulat ten został uwzględniony w metodologicznej koncepcji OLZA.** Tylko 10% chce przeprowadzić to badanie w okresie przekraczającym 5 lat.
- Jeśli chodzi o sposób prowadzenia badań, to uczelnie najczęściej (44%) przesyłają swoim studentom i absolwentom ankiety w wersji elektronicznej (e-mail z załączoną ankietą lub linkiem do ankiety; ankieta zamieszczona na serwerze uczelni). Dostatecznie często wykorzystywana jest także tradycyjna ankieta papierowa – na taki sposób prowadzenia badań wskazało 28% uczestników badania. Projekt OLZA zakłada realizację badań w sposób najczęściej i najchętniej dziś wykorzystywany przez uczelnie (jednocześnie najbardziej dostosowany do specyfiki grupy odbiorców, jaką są studenci/ absolwenci), tj. poprzez ankietę internetową.
- Jak pokazują wyniki badań, najczęściej poruszonymi wątkami w dotychczas prowadzonych przez uczelnie badaniach losów absolwentów są: aktywność zawodowa studentów i absolwentów (19% wskazań), monitorowanie gdzie absolwenci pracują, jakie wykonują zawody i czy są one zgodne z wykształceniem zdobytym podczas nauki w danej szkole wyższej. Ponadto, uczelnie zainteresowane są również dokonywaną przez studentów/ absolwentów oceną przydatności wiedzy uzyskanej przez nich na uczelni i możliwością jej wykorzystania w pracy zawodowej (16% wskazań). Jak zauważają przedstawiciele ankietowanych uczelni, ważną informacją dla szkoły wyższej jest także ta dotycząca stanowisk zajmowanych przez absolwentów. W związku z powyższym, w przygotowanym przez Projektodawcę narzędziu badawczym, wprowadzono pytania dotyczące tych aspektów.
- Uczestniczące w badaniu uczelnie zapytano czy przyjęte przez nie rozwiązania metodologiczne w zakresie realizacji monitoringu losów zawodowych absolwentów wymagają w ich opinii jakichkolwiek zmian? Odpowiedzi twierdzącej udzieliło 34% przedstawicieli badanych uczelni, zaś

47% odpowiedziało w sposób przeczący. Co prawda, jak wynika z badań, więcej jest przeciwników zmian głównych założeń metodologicznych badań niż ich zwolenników, niemniej znaczące jest, iż co trzecia uczelnia objęta prezentowanym badaniem przyznaje, że modyfikacje dotychczas stosowanych rozwiązań byłyby wskazane. **Pokazuje to, że utworzenie platformy OLZA, a następnie jej implementacja przez uczelnie jest wysoce pożądana i może przyczynić się do skuteczniejszego badania losów zawodowych absolwentów.**

- Spośród tych uczelni, które zadeklarowały chęć zmian w swoich dotychczasowych rozwiązaniach metodologicznych badań losów absolwentów, najwięcej stwierdziło, że zmiany powinny dotyczyć samej techniki realizacji badania oraz zakresu tematycznego badania. Opcje te otrzymały po 26% wskazań. Wiele osób wskazywało także na inne elementy, które powinny zostać zmodyfikowane. Po 10% wskazań uzyskały odpowiedzi: (zmiana) sposobu analizy wyników, (zmiana) momentu dokonywania pomiarów, (zmiana) sposobu monitorowania zwrotów. Należy zauważyć, że metoda OLZA wychodzi naprzeciw tym oczekiwaniom.
- Czy uczelnie wykorzystują wyniki badań w procesie polepszania jakości kształcenia? Na to pytanie (w odniesieniu do własnej placówki) odpowiedzi twierdzącej udzieliła zdecydowana większość badanych (85%). Stwierdzili oni, że analizy prowadzone przez ich uczelnie są wykorzystywane do prac nad zapewnianiem jakości kształcenia w ich szkołach. **Wskazuje to na bardzo dużą „otwartość” uczelni na wyniki monitoringu losów absolwentów i ich gotowość do wprowadzania stosownych zmian, co biorąc pod uwagę cel projektu OLZA jest kwestią o kluczowym znaczeniu.**
- Czy reprezentanci uczelni uważają utworzenie platformy monitorującej losy absolwentów (platformy OLZA) za celowe i zasadne? **Odpowiedzi twierdzącej udzieliło aż trzy czwarte (75%) uczestników badania, w tym co trzeci (33%) odpowiedział, że działanie takie byłoby „bardzo potrzebne”.** Okazuje się zatem, że potrzebę implementacji narzędzi oferowanych na platformie OLZA dostrzegają także te spośród uczelni, które wysoko oceniają jakość swoich działań w zakresie monitorowania losów absolwentów. Ponownie konfirmuje to zasadność realizacji projektu OLZA.

1.1.2 Wybrane wnioski z badań ewaluacyjnych raportu dotyczącego badań uczelni, studentów/absolwentów i pracodawców

- Jak wynika z badań ewaluujących raport prezentujący rezultaty badań uczelni, studentów, absolwentów i pracodawców, zdecydowaną chęć skorzystania z platformy wyraziło 14 spośród 70 uczelni, które odesłały ankietę ewaluacyjną. Kolejne 20 jest platformą raczej zainteresowanych. Oznacza to, że mniej więcej połowa badanych podmiotów, nawet nie mając pełnej wiedzy na temat projektowanego przedsięwzięcia, pozytywnie ocenia sam pomysł utworzenia takiej platformy. Pamiętając o tym, że zgodnie z założeniami projektu, z platformy będzie mogło skorzystać łącznie min. 10 podmiotów, należy podkreślić, że zainteresowanie platformą, już w fazie wstępnej realizacji projektu, trzykrotnie przewyższa założenia projektowe. Można oczekiwać, że w momencie zaprezentowania bardziej szczegółowych rozwiązań dotyczących projektowanej platformy, zainteresowanie to wyraźnie wzrośnie. Opinię tę zdają się uwiarygodniać kolejne dane, dotyczące grupy uczelni, które nie mają w kwestii zainteresowania skorzystaniem z platformy jasno sprecyzowanego stanowiska. Łącznie w grupie tej znajdują się 23 uczelnie (1/3 całej próby). Wydaje się, że duża część z nich dołączy do grupy uczelni chcących partycypować w przedsięwzięciu. Może to oznaczać, że z platformy będzie chciało skorzystać łącznie ok. 70% badanych podmiotów. Jeśli chodzi o uczelnie nie wyrażające zainteresowania skorzystaniem z platformy OLZA, to w grupie tej znajduje się łącznie 13 z 70 badanych uczelni, przy czym tylko 3 uczelnie kategorycznie odrzucają możliwość skorzystania z platformy. Podsumowując, należy zauważyć, że **uzyskane wyniki w sposób jednoznaczny wskazują na potrzebę utworzenia platformy OLZA, która dla wielu uczelni może stanowić istotne wsparcie w zakresie monitoringu losów zawodowych absolwentów, a przez to w podnoszeniu jakości i efektywności kształcenia.**

1.2 Konsekwencje istnienia zidentyfikowanych problemów i antycypowane rezultaty ich rozwiązania

Doświadczenia Projektodawcy oraz innych niepublicznych uczelni w zakresie badań losów zawodowych absolwentów wskazują na potrzebę realizacji projektu OLZA. Można stwierdzić, że obecnie stosowane metody monitorowania karier zawodowych absolwentów są nieefektywne i niewystarczająco skuteczne. Zasadnym jest

zatem opracowanie, upowszechnienie i wdrożenie kompleksowej, efektywnej, innowacyjnej metody monitorowania losów zawodowych absolwentów uczelni wyższych, która byłaby wystandaryzowana, łatwa, tania i możliwa do zastosowania przez różne uczelnie.

Monitoring losów absolwentów – choć jest zadaniem uczelni – to nie leży wyłącznie w ich interesie. Jego wyniki oraz płynące z nich rekomendacje powinny mieć istotne znaczenie z punktu widzenia gospodarki, w tym zwłaszcza: przedsiębiorstw oraz rynku pracy. Odpowiednio realizowany (a więc efektywny, skuteczny) monitoring losów zawodowych absolwentów szkół wyższych powinien zatem przynosić korzyści nie tylko samym uczelniom, lecz także sektorowi przedsiębiorstw, a co za tym idzie obszarowi rynku pracy. Ilustruje to poniższy schemat.

Rysunek 1. Cele i zakres tematyczny badań losów absolwentów

Źródło: opracowanie własne OLZA

Dzięki efektywnemu monitoringowi losów absolwentów, przedsiębiorcy powinni pozyskiwać do pracy odpowiednio przygotowanych kandydatów. To zaś sprzyjałoby optymalnemu wykorzystaniu możliwości działania firmy. Z perspektywy makroekonomicznej można stwierdzić, że efektywny monitoring losów zawodowych absolwentów powinien przyczyniać się do pełnego wykorzystania potencjału gospodarczego kraju.

Systematyczne badanie losów absolwentów powinno również prowadzić do ograniczania rozmiarów bezrobocia strukturalnego, a więc do poprawy kondycji rynku pracy. Problem bezrobocia strukturalnego jest problemem szczególnie istotnym w przypadku Polski. Jak podaje Główny Urząd Statystyczny, w styczniu 2013 roku stopa bezrobocia rejestrowanego była w Polsce równa 14,2%, zaś liczba bezrobotnych wyniosła 2 295 700 osób [http://www.stat.gov.pl/gus/wskazniki_makroekon_PLK_HTML.htm – data dostępu: 8.03.2013]. Tymczasem wyniki badań wykonanych w 2010 oraz 2011 roku w ramach projektu *Bilans kapitału ludzkiego*, realizowanego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości i Uniwersytet Jagielloński, wskazują, że wyraźna większość (nawet 75%) pracodawców napotyka na problemy z pozyskaniem odpowiednio przygotowanych kandydatów do pracy. **Okazuje się zatem, że liczni pracodawcy napotykają obecnie na problem doboru odpowiednich kandydatów do pracy, przy jednoczesnym relatywnie wysokim poziomie bezrobocia.**

Kandydaci zgłaszający się do pracy często nie spełniają oczekiwań pracodawców przede wszystkim ze względu na swoje braki kompetencyjne. W perspektywie przygotowywania młodych ludzi do pracy zawodowej informacje te wydają się szczególnie istotne. Poprawny metodologicznie monitoring losów absolwentów oraz implementacja rekomendacji wynikających z ustaleń badawczych (głównie w zakresie treści kształcenia) powinny sprzyjać dopływowi na rynek pracy osób o kwalifikacjach pożądanym i poszukiwanym przez pracodawców.

Oprócz ułatwiania rozwoju firm oraz minimalizacji rozmiarów bezrobocia strukturalnego, monitoring losów zawodowych absolwentów przynosi również korzyści samym uczelniom wyższym. Przede wszystkim należy tu wskazać na dwa elementy:

- Możliwość ewaluacji programu studiów;
- Podnoszenie jakości kształcenia dzięki udoskonalaniu harmonogramów studiów.

Wiedza na temat zawodowych sukcesów i porażek absolwentów pozwala zatem uczelniom na ocenę jakości kształcenia oraz na doskonalenie programu nauczania. Obecnie często dąży się do uzgadniania sposobów funkcjonowania szkół wyższych z wymogami rynku i gospodarki kapitalistycznej („uniwersytet jako firma”). W tej perspektywie student jest traktowany jako swoisty „klient” uczelni. Monitoring losów absolwentów staje

się więc sposobem weryfikacji poziomu satysfakcji wspomnianego klienta, a sama analiza wyników monitoringu powinna pozwolić uczelniom na podniesienie atrakcyjności ich oferty edukacyjnej.

Podsumowując, realizacja projektu może mieć pozytywne rezultaty nie tylko dla docelowych grup odbiorców (pracownicy uczelni, absolwenci/studenci, pracodawcy), ale także np. dla kandydatów na studia, którzy dowiedzą się, czy po danej szkole wyższej szybko znajdują pracę i na jakie zarobki mogą liczyć. Wyniki z badań z pewnością będą także cennym źródłem informacji dla MNiSW, które dzięki badaniom absolwentów zyska ważne źródło wiedzy, służące prowadzeniu analiz strategicznych i proponowaniu reform nauki i szkolnictwa wyższego.

II. Cel wprowadzenia innowacji

Głównym celem projektu *Obserwatorium losów zawodowych absolwentów uczelni wyższych* jest **wzrost jakości działań uczelni wyższych w zakresie monitorowania losów absolwentów poprzez opracowanie, upowszechnienie i wdrożenie Obserwatorium Losów Zawodowych Absolwentów (OLZA).**

Weryfikacja celu głównego będzie polegać na osiągnięciu założonych wartości rezultatu oraz weryfikacji osiągnięcia następujących wskaźników:

Zakładane wskaźniki do pomiaru celu głównego	Źródło weryfikacji/pozyskania danych do pomiaru wskaźnika oraz częstotliwość pomiaru
<ul style="list-style-type: none"> liczba uczelni, które wdrożyły innowacyjną metodę OLZA: 10; 	<ul style="list-style-type: none"> uchwała Senatu Uczelni lub Zarządzenia Kanclerza w sprawie wdrożenia OLZA lub podpisanie listu intencyjnego zobowiązującego do wdrożenia OLZA; pomiar 1 raz na zakończenie projektu;
<ul style="list-style-type: none"> liczba narzędzi do monitorowania losów absolwentów: 1; 	<ul style="list-style-type: none"> wynik walidacji, pomiar 1 raz na zakończenie projektu;

Osiągnięciu celu głównego służy realizacja 5 wymienionych poniżej celów szczegółowych:

Lp.	Cel szczegółowy	Wskaźnik weryfikacji osiągnięcia celu	Źródło weryfikacji
1.	Wzrost wiedzy przedstawicieli Władz uczelni wyższych na temat ograniczeń metod badawczych, którymi obecnie prowadzony jest monitoring losów zawodowych absolwentów i na temat możliwości wykorzystania informacji o losach zawodowych absolwentów.	Liczba uczelni, które otrzymały raport – 100. <i>Wskaźnik ten został dodany do pomiaru celu szczegółowego nr 1, aby udokumentować fakt wysyłki raportów z badań do 100 uczelni.</i>	Potwierdzenie nadania przesyłki – pomiar 1 raz
		liczba przedstawicieli uczelni, którzy zapoznają się z raportem i odesłali ankietę ewaluacyjną – 70. <i>Wskaźnik liczbowy pożądanego stanu docelowego został zmieniony ze 100 na 70. Przyczyną tej zmiany jest przeszacowanie tego wskaźnika w założeniach wniosku. Szacując wskaźnik nie wzięto pod uwagę, że w przypadku ankiet pocztowych trudno uzyskać wyższy niż 30-50% poziom zwrotów ankiet¹.</i>	protokół zdawczo-odbiorczy raportu i ankieta ewaluacyjna po przeczytaniu raportu, pomiar 1 raz
2.	Wzrost ilości metod prowadzenia monitoringu losów zawodowych absolwentów poprzez opracowanie wstępnej wersji OLZA i strategii jego wdrażania.	liczba stworzonych wstępnych wersji platformy internetowej OLZA: 1;	protokół zdawczo-odbiorczy, pomiar 1 raz
		liczba stworzonych wstępnych wersji instrukcji obsługi platformy OLZA: 1;	protokół zdawczo-odbiorczy, pomiar 1 raz

¹ Zweryfikowana wartość wskaźnika jest oparta na rzeczywistych danych, będących wynikiem realizacji projektu w I etapie opracowywania wstępnej wersji produktu.

		liczba stworzonych wstępnych wersji podręczników wdrażania i prowadzenia OLZA: 1;	protokół zdawczo-odbiorczy, pomiar 1 raz
3.	Wzrost skuteczności metody OLZA poprzez przetestowanie jej w warunkach rzeczywistych, analizę rzeczywistych efektów i utworzenie produktów finalnych.	liczba uczelni wyższych, które przetestują metodę OLZA: 6;	raporty z prowadzonych testów, pomiar 1 raz w miesiącu w okresie
		liczba stworzonych finalnych wersji platformy internetowej OLZA: 1;	protokół zdawczo-odbiorczy, pomiar 1 raz
		liczba stworzonych finalnych wersji instrukcji obsługi platformy OLZA: 1;	protokół zdawczo-odbiorczy, pomiar 1 raz
		liczba stworzonych finalnych wersji podręczników wdrażania i prowadzenia OLZA: 1;	protokół zdawczo-odbiorczy, pomiar 1 raz
4.	Wzrost wiedzy pracowników uczelni wyższych na temat funkcjonowania innowacyjnej metody OLZA.	liczba przedstawicieli uczelni wyższych, którzy wzięli udział w konferencji: 50;	lista uczestników konferencji, pomiar 1 raz
		liczba uczelni wyższych, do których rozesłano pakiety produktów projektu: 100;	potwierdzenie nadania przesyłki, pomiar 1 raz; ankieta ewaluacyjna po zapoznaniu się z przesłanymi materiałami, pomiar 1 raz
5.	Wzrost ilości narzędzi pozwalających studentom/absolwentom na wybór najbardziej efektywnej ścieżki edukacyjno-zawodowej, dostosowanej do wymogów rynku pracy.	liczba stworzonych w generatorze profesjonalnych CV i biogramów: 50;	raporty z platformy, pomiar 1 raz na zakończenie projektu
		liczba studentów korzystających z platformy: 50.	raporty z platformy, pomiar 1 raz na zakończenie projektu

Wyżej wymienione: cel główny oraz cele szczegółowe są tożsame z zapisami zawartymi we wniosku o dofinansowanie projektu. Zmiany dotyczą jedynie wartości liczbowych wskaźnika: *liczba przedstawicieli uczelni, którzy zapoznają się z raportem i odesłali ankietę ewaluacyjną – 70* oraz uszczegółowienia pomiaru celu szczegółowego nr 1 (*liczba uczelni, które otrzymały raport – 100*).

Implementacja założeń projektu OLZA spowoduje wzrost efektywności działań uczelni w zakresie badania losów zawodowych absolwentów oraz w efekcie podnoszenia przez uczelnie jakości kształcenia i lepszego jego dostosowania do potrzeb rynku pracy. Przełoży się to na realizację celu głównego projektu, a tym samym na osiągnięcie pożądanego stanu docelowego po wprowadzeniu innowacji.

III. Opis innowacji, w tym produktu finalnego

3.1 Na czym polega innowacja?

Innowacyjność projektu polega na przekształceniu istniejących metod monitorowania losów zawodowych absolwentów w kompleksową i wystandaryzowaną metodę badania, możliwą do zastosowania przez różne uczelnie.

Innowacyjność niniejszego projektu przejawia się zatem między innymi w wymiarze formy wsparcia dla podmiotów prowadzących monitoring losów absolwentów, co jest możliwe dzięki udoskonaleniu istniejących i dotychczas stosowanych metod, jak również ich korekcie i uzupełnianiu o nowe metody (mechanizmy) zdobywania wiedzy o absolwentach. Wydaje się, że taka pogłębiona i wieloaspektowa analiza pomoże w efektywniejszym i pełniejszym badaniu karier zawodowych absolwentów.

3.2 Komu służy innowacyjna metoda OLZA, kto będzie mógł ją wykorzystywać w przyszłości (grupy docelowe)?

Użytkownik, czyli uczelnie, to w wymiarze testowania 6 szkół. W wymiarze upowszechniania:

- będzie to min. 50 osób z uczelni, które wezmą udział w konferencji;
- min. 100 uczelni, do których zostanie rozesłany informator o rezultatach projektu;

W wymiarze testowania grupa odbiorców to 3 pracowników z wybranych firm (jeden pracownik z jednej firmy) oraz 50 studentów (przyszłych absolwentów) z 6 Uczelni.

W wymiarze docelowym grupę odbiorców stanowią polskie uczelnie zainteresowane wdrożeniem produktu finalnego. Grupę użytkowników w wymiarze docelowym będą stanowić studenci i absolwenci oraz pracodawcy z terenu całej Polski, zainteresowani skorzystaniem z funkcjonalności dostępnych na platformie.

W przyszłości uczelnie będą mogły rozbudowywać platformę i dostosowywać ofertę kształcenia do zmieniających się potrzeb rynku pracy. Studenci i absolwenci dzięki danym zamieszczonym na platformie będą mogli w efektywny sposób definiować ścieżkę swojej kariery zawodowej, natomiast pracodawca będzie miał możliwość dotarcia do pracownika posiadającego oczekiwane przez niego kwalifikacje.

3.3 Jakie warunki muszą być spełnione aby innowacja działała właściwie?

Właściwe działanie innowacji zależy zarówno od czynników wewnętrznych, związanych z samą realizacją projektu, jak i od czynników zewnętrznych, związanych z otoczeniem.

Czynniki wewnętrzne

- przeprowadzony i pomyślnie zakończony etap wyboru uczelni do etapu testowania;
- przeprowadzenie etapu testowania zgodnie z założeniami strategii wdrażania, po pozytywnej ocenie przez Krajową Sieć Tematyczną i Instytucję Pośredniczącą 2 Stopnia;
- skutecznie przeprowadzony proces upowszechniania i włączania do głównego nurtu polityki;
- upowszechnienie stosowania metody OLZA w Polsce.

Czynniki zewnętrzne

- ważnym czynnikiem mającym wpływ na sukces projektu będzie podpisanie min. 10 uchwał Senatu Uczelni lub Zarządzenia Kanclerza w sprawie wdrożenia OLZA, przez uczelnie zainteresowane wdrożeniem platformy OLZA (ewentualnie podpisanie przez Władze Uczelni listu intencyjnego zobowiązującego je do wdrożenia OLZA)
- kolejnym aspektem mającym wpływ na sukces innowacji jest chęć i odpowiednia motywacja uczelni, studentów oraz pracodawców biorących udział w testowaniu produktu do jego szczegółowej weryfikacji (w zakresie dostępnych funkcjonalności i ich działania);
- umiejętne zainstalowanie produktu OLZA przez uczelnie (zgodnie z instrukcją instalacji) i efektywne wykorzystywanie jej na potrzeby uczelni;
- pozytywna walidacja produktu finalnego – innowacyjnej platformy OLZA.

3.4 Jakie efekty może przynieść zastosowanie innowacji?

- Wzrost wiedzy władz uczelni i jej pracowników w zakresie monitorowania losów zawodowych absolwentów;
- Dostosowanie (dzięki uzyskanym wynikom badań losów absolwentów) oferty kształcenia uczelni do rzeczywistych potrzeb rynku pracy;
- Unowocześnienie i zmiana (dzięki uzyskanym wynikom badań losów absolwentów) stosowanych metod kształcenia;
- Wzrost dbałości uczelni o jakość kształcenia oraz uzyskiwane przez studenta efekty kształcenia;
- Stosowanie jednolitej metody służącej do badania losów zawodowych, która będzie mogła być wykorzystywana przez różne uczelnie, co umożliwi porównywanie wyników badań, a w efekcie pozwoli na tworzenie rankingów uczelni (biorących pod uwagę ich ocenę, ze względu na szanse absolwenta na rynku pracy);
- Zmniejszenie kosztów prowadzenia badań oraz obniżenie stopnia skomplikowania całej procedury badawczej;

- Zmniejszenie nakładów finansowych związanych z zatrudnieniem i wynagrodzeniem pracowników odpowiedzialnych za badanie losów zawodowych absolwentów;
- Wzrost udziału absolwentów w badaniach ich losów zawodowych dzięki wykorzystaniu prostych w obsłudze narzędzi aplikacyjnych, dostępnych na platformie OLZA;
- Wzrost powiązań pomiędzy edukacją a rynkiem pracy, studentem i absolwentem a pracodawcą, co wpłynie na bardziej efektywną alokację pracowników na rynku pracy;
- Dostarczenie pracodawcom nowoczesnego narzędzia ułatwiającego im dotarcie do pracowników o określonym profilu wiedzy i umiejętności (dzięki możliwości przeglądania za pośrednictwem platformy CV i biogramów zawodowych absolwentów).

3.5 Opis najważniejszych elementów innowacji.

Tym, co wyróżnia platformę OLZA jest kompleksowe podejście do problematyki wchodzenia absolwenta na rynek pracy i rozwoju jego kariery zawodowej. Projektowana platforma ma służyć bowiem nie tylko uczelniom, które za jej pośrednictwem będą mogły realizować badania losów zawodowych swoich absolwentów, ale ma być także wsparciem dla samych studentów i absolwentów oraz kanałem komunikacji pomiędzy absolwentami a pracodawcami.

Zaprezentowany poniżej schemat oraz tabela wskazują na funkcjonalności zaprojektowanego narzędzia.

STUDENT - ABSOLWENT	UCZELNIA	PRACODAWCA
ANKIETA BADAJĄCA LOSY ZAWODOWE ABSOLWENTÓW	PREZENTACJA UCZELNI <ul style="list-style-type: none"> ☐ O uczelni (misja, historia, osiągnięcia) ☐ Oferta edukacyjna <ul style="list-style-type: none"> o Kierunki studiów i specjalności o Studia podyplomowe o Kursy, szkolenia, warsztaty o Inne formy doskonalenia ☐ Biuro karier uczelni <ul style="list-style-type: none"> o Kontakt o Zakres działalności ☐ Administrator platformy z ramienia uczelni (dostęp do baz danych – wyników ankiet, CV i biogramów – możliwość obróbki danych) 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Oferty pracy, staży, praktyk (moderowana przez biuro karier) ☐ Formularz zgłoszeniowy dla pracodawcy
KARIERA <ul style="list-style-type: none"> ☐ CV ☐ Generator CV ☐ List motywacyjny ☐ Zasady poprawnej aplikacji 		

☐ Biogram zawodowy ☐ Generator biogramów ☐ Europass		
RYNEK PRACY BEZ TAJEMNIC - JAK PORUSZAĆ SIĘ PO RYNKU PRACY? ☐ Aktywne metody poszukiwania pracy ☐ Rekrutacja pracowników i jej sposoby ☐ Nowe formy zatrudnienia ☐ Samozatrudnienie ☐ Szkolenia dofinansowywane z UE ☐ Zawody przyszłości		
DORADZTWO ZAWODOWE ☐ Instytucje wspierające absolwentów ☐ Narzędzia samooceny kompetencji ☐ Autoprezentacja		

Obecne praktyki a innowacyjna metoda OLZA

Zaproponowane w projekcie narzędzia służące zbieraniu informacji o przebiegu karier zawodowych absolwentów (kwestionariusz ankiety, a także generator CV oraz generator biogramów zawodowych, które mogą stanowić uzupełnienie dla danych ilościowych zbieranych w procesie badania ankietowego), pozwalają przypuszczać, że zebrane dane o losach absolwentów będą miały charakter wieloaspektowy.

Zgodnie z założeniami metodologicznymi, badania losów zawodowych absolwentów proponowane w projekcie OLZA – *Obserwatorium losów zawodowych absolwentów uczelni wyższych* mają status badań:

- **pogłębionych** (uzyskiwanie dokładnych informacji na temat wstępnie już rozpoznany),
- **zarówno ilościowych, jak i jakościowych** (analizy statystyczne uzupełniane o dane jakościowe);
- **opisowych i eksplanacyjnych** (przede wszystkim chodzi o dokładny opis losów zawodowych absolwentów, ale możliwe będzie też wskazanie przyczyn, a więc udzielenie wyjaśnień);
- **praktycznych-aplikacyjnych** (powinny służyć poprawie oferty dydaktycznej uczelni oraz wzrostowi jakości kształcenia);
- **reaktywnych** (opierających się przede wszystkim na danych pochodzących z ankiet wypełnianych przez absolwentów).

Należy raz jeszcze podkreślić, że **stosowane obecnie metody monitorowania losów zawodowych absolwentów opierają się najczęściej wyłącznie na badaniach ilościowych** prowadzonych przy użyciu techniki ankiety pocztowej lub techniki ankiety internetowej. Metody te posiadają liczne ograniczenia, jak m.in. niski response rate (poziom realizacji próby) przede wszystkim w przypadku ankiety pocztowej (choć należy podkreślić, że także w przypadku ankiet internetowych poziom zwrotności, jak do tej pory, jest na niezadowalającym poziomie), czy brak możliwości stosowania złożonych pytań i reguł przejść w ankietach dostępnych na stronach internetowych, co wynika niejednokrotnie z trudności zbudowania przez uczelnię bardziej skomplikowanego (ale i tym samym kosztownego) mechanizmu informatycznego, pozwalającego na zastosowanie bardziej rozbudowanych i sprofesjonalizowanych narzędzi badawczych.

Duży problem stanowi także **kwestia dbałości o dane osobowe respondentów**. Uczelnie obawiając się problemów wynikających ze złożoności prawa dotyczącego ochrony danych osobowych, niejednokrotnie rezygnują z pytań, które mogłyby zostać odebrane jako naruszające przepisy prawa w tym zakresie.

Fakt, że niemal każda uczelnia ma swoją (często specyficzną) metodę i narzędzia wykorzystywane w procesie monitorowania losów absolwentów sprawia, że **nie można uzyskanych wyników porównywać, zestawiać i w sposób rzetelny komentować**.

Kolejny problem, to kwestia zachęcenia absolwenta do wypełnienia kwestionariusza. **Uczelnie najczęściej zbierają informacje od osób, które dopiero co ukończyły studia**, rzadko podejmując wysiłek dotarcia do absolwentów, którzy ukończyli studia kilka lat wcześniej. Tymczasem, wartościowe badania losów absolwentów, tzn. pokazujące rzeczywiste efekty kształcenia w postaci umiejętności odnalezienia się absolwenta

na rynku pracy powinny być prowadzone w nieco dłuższym okresie od ukończenia przez absolwenta studiów (np. 3 i 5 lat po studiach).

Jak wspominaliśmy, **większość absolwentów nie bierze udziału w badaniach ich losów**. Powodów takiego stanu rzeczy jest wiele (brak wiedzy studentów na ten temat, niechęć do brania udziału w badaniu, itp.). Niewątpliwie jednym z nich jest także przeszkoda proceduralna w postaci braku uzyskania przez uczelnię od studenta zgody na przeprowadzenie takiego badania. W metodzie OLZA problem ten zostanie rozwiązany dzięki elektronicznemu systemowi udzielania zgody przez badanego na przetwarzanie danych osobowych.

Należy podkreślić, iż w I etapie realizacji projektu wiele uwagi poświęcono kwestii ochrony danych osobowych. W wyniku konsultacji z Administratorem Bezpieczeństwa i Informacji opracowano regulaminy, dokumenty i klauzule dotyczące ochrony danych osobowych do portalu OLZA. Uczelnie wdrażające platformę mają możliwość skorzystania z gotowych dokumentów, które w pełni zabezpieczają je w omawianym zakresie.

Wskazane wyżej problemy z całą pewnością nie wyczerpują całego katalogu trudności związanych z badaniem losów absolwentów. Tym, **co wyróżnia platformę OLZA jest próba przełamania wskazanych niedoskonałości związanych z dotychczas stosowanymi sposobami badań losów absolwentów**. Dzięki zaplanowanym funkcjonalnościom oraz przemyślanej metodologii badań, projektowana platforma ma skuteczniej niż stosowane do tej pory narzędzia monitorować sytuację absolwentów na rynku pracy.

Tym, co będzie wyróżniać platformę OLZA będą różnorodne dodatkowe funkcjonalności, wśród których można wskazać między innymi **moduł zawierający informacje na temat narzędzi aplikacyjnych (CV, listu motywacyjnego, rozmowy kwalifikacyjnej), moduł dotyczący skutecznych metod poszukiwania pracy oraz generatory dokumentów aplikacyjnych – CV i biogramu zawodowego. Student / absolwent będzie miał również możliwość dołączenia autorskiego CV (przygotowanego samodzielnie, bez pomocy generatora)**.

Tak więc, wskazując na innowacyjność projektu OLZA, raz jeszcze należy podkreślić, że będzie to produkt, który będzie posiadać szereg dodatkowych (poza samym narzędziem służącym badaniu losów absolwentów) funkcjonalności. Niewątpliwie niezwykle cennym rozwiązaniem z punktu widzenia uczelni będzie **możliwość automatycznego przesyłania linka do ankiety na adresy e-mailowe absolwentów z bazy adresów będących w dyspozycji danej uczelni. Uczelnie będą także mogły gromadzić dane (tworzyć bazy wyników) oraz korzystać z możliwości automatycznego zliczania wyników i generowania wykresów i tabel je prezentujących (raport z ankiet)**.

Ponadto, **uczelnie będą mogły gromadzić i przetwarzać dane jakościowe** (w postaci CV swoich absolwentów oraz ich biogramów zawodowych). Absolwenci, którzy będą chcieli skorzystać z generatora CV będą wyrażać bowiem zgodę na przetwarzanie informacji, które do niego wpisują. W ten sposób uczelnia będzie gromadziła dane o charakterze jakościowym dotyczące doświadczenia zawodowego absolwentów. **Analiza danych z CV oraz z biogramów będzie doskonałym uzupełnieniem danych z badania ilościowego**. Przyniesie ona uczelniom niezwykle cenne informacje dotyczące zawodów i stanowisk, na których pracują absolwenci konkretnych kierunków. Uczelnia zdobędzie także wiedzę dotyczącą faktycznych oczekiwań pracodawców i zadań zawodowych, które wykonują absolwenci. Wreszcie uzyskana wiedza będzie mogła być wykorzystana do modyfikowania programów kształcenia zgodnie z oczekiwaniami rynku pracy.

Platforma daje także uczelniom **możliwość zamieszczania informacji o studiach podyplomowych, szkoleniach, kursach** itp. Istnieje także możliwość zamieszczania artykułów o tematyce związanej z rynkiem pracy, a także raportów z przeprowadzonych badań.

Studenci i absolwenci będą mogli korzystać z generatora pozwalającego przygotować profesjonalne CV. Nie bez znaczenia jest fakt, że przed wytworzeniem takiego dokumentu, osoba korzystająca z platformy będzie mogła zapoznać się z zasadami jego pisania. Podobnie na platformie znajdują się informacje dotyczące innych dokumentów aplikacyjnych, a także informacje o metodach selekcji pracowników (rozmowa kwalifikacyjna, Assessment Center), procedurach zakładania firmy, itp.

Absolwenci będą także mieli możliwość wysłania swojego CV do pracodawcy bezpośrednio z platformy. Ponadto, na platformie **absolwent będzie miał możliwość stworzenia swojego biogramu zawodowego** - zwięzłego życiorysu zawodowego, informującego o przebiegu kariery zawodowej i o wykorzystaniu wiedzy i umiejętności zdobytej na studiach w praktyce.

Obok uczelni oraz studentów i absolwentów, trzecią grupę odbiorców platformy stanowią pracodawcy. W module, który będzie na platformie dla nich przeznaczony, **pracodawcy będą mieli możliwość prezentowania swoich firm** (aspekt promocyjny) oraz przede wszystkim **zamieszczania** (korzystając ze współpracy z biurami karier uczelni bądź jednostkami odpowiedzialnymi na uczelniach za współpracę z pracodawcami) **ofert pracy, staży i praktyk**. Ponadto **pracodawcy będą mieli możliwość przeglądania CV i biogramów zawodowych potencjalnych pracowników (absolwentów, którzy udostępnili swoje dokumenty aplikacyjne)**.

Powiązanie trzech grup odbiorców: studentów i absolwentów, uczelni oraz pracodawców stanowi niewątpliwie wartość dodaną projektu i decyduje o jego innowacyjnym charakterze. Powiązanie edukacja –

rynek pracy, z jakim mamy tutaj do czynienia wpisuje się niewątpliwie w nurt obecnie prowadzonej polityki. Sprzyjanie, czy też swoiste generowanie sprzężeń zwrotnych na linii edukacja – rynek pracy jest dziś niewątpliwie pożądane i ważne dla wszystkich uczestników tego procesu. Korzyści odnoszą bowiem wszyscy: uczelnie, które zyskują wiedzę na temat braków w swoich programach kształcenia i mogą je modyfikować zgodnie z oczekiwaniami rynku pracy; studenci i absolwenci, którzy mogą korzystać z różnorodnych form wsparcia (staże, praktyki) oraz mogą pełniej przygotować się do wejścia na rynek pracy; pracodawcy, którzy zyskują lepiej przygotowanych pracowników, mogących szybciej przystosować się do wymogów określonego stanowiska.

Produkty projektu

[1] Platforma OLZA dostarczana w formie płyty CD, gotowa do implementacji na dowolnym serwerze spełniającym jej minimalne wymagania (zainteresowana nią uczelnia będzie miała możliwość samodzielnego zamieszczenia platformy na swoim serwerze lub w przypadku braku odpowiedniego sprzętu, zamieszczenia na serwerze zakupionym przez Projektodawcę w ramach projektu dla minimum 10 uczelni). Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi zamieści również produkt finalny na serwerze FTP. Każda zainteresowana uczelnia, na pisemny wniosek, będzie otrzymywać login i hasło, umożliwiające ściągnięcie wszystkich plików składających się na produkt finalny.

Tym, co wyróżnia nasz produkt jest fakt, że każda uczelnia, która z niego skorzysta będzie miała niejako swoją „zindywidualizowaną” wersję platformy OLZA, tzn. każda uczelnia będzie mogła dostosować ją do swoich potrzeb (także pod względem zamieszczanych treści). Nawet te uczelnie, które skorzystają z serwera Projektodawcy, otrzymają własny indywidualny adres na domenie www.olza.edu.pl.

Platforma będzie zawierać skrypt do tworzenia bazy danych, gotowe narzędzia badawcze w postaci ankiety z możliwością modyfikacji (główny trzon pytań będzie jednak obowiązkowy, aby można było porównywać wyniki z różnych uczelni), **scenariusz tworzenia biogramu zawodowego i generator biogramu oraz generator CV**. Do platformy dołączona będzie **[2] instrukcja instalacji i obsługi, na płycie CD**. *Zmianie uległ sposób przygotowania instrukcji instalacji i obsługi platformy (z prezentacji na książkę). Przyczyną tej zmiany jest bardziej przejrzysta i łatwiejsza forma książkowa instrukcji wraz ze spisem treści (użytkownik w każdej chwili będzie mógł dotrzeć do poszukiwanej informacji)*. Trzecim elementem składającym się na produkt finalny jest **[3] „Podręcznik wdrażania i prowadzenia OLZA”**, w którym szczegółowo zostaną opisane procedury i metodologia badań (problematyka, cele, metody i techniki badawcze, dobór próby, częstotliwość prowadzenia badań, sposób analizy i interpretacji wyników) oraz scenariusze wdrażania wyników badań do działalności uczelni w celu podnoszenia jakości kształcenia i dostosowywania jej oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy. Te 3 produkty będą przedmiotem upowszechniania i włączania do głównego nurtu polityki. Forma, jaką przyjmuje OLZA (gotowa do zainstalowania platforma oraz instrukcja i podręcznik) będzie łatwa i tania w rozpowszechnianiu oraz wdrażaniu. Projektodawca będzie mógł udostępnić produkty finalne wszystkim zainteresowanym uczelniom, co oznacza, że w ramach projektu lub po jego zakończeniu będzie mogło z nich skorzystać i wdrożyć je więcej niż 10 uczelni, które zakłada projekt.

Należy podkreślić, że platforma będzie zawierała część otwartą dostępną dla wszystkich zainteresowanych oraz część zamkniętą (ankieta, generowanie CV oraz biogramów zawodowych, zamieszczanie CV autorskiego oraz strefa pracodawcy), która będzie dostępna po zalogowaniu.

Uczelnia nie będzie musiała zatrudniać specjalistów (socjologów, statystyków, czy informatyków), gdyż platformę OLZA będzie mogła obsługiwać praktycznie każda osoba (np. pracownicy Biura Karier), która zapozna się z instrukcją i podręcznikiem. Projektodawca ocenia zatem szanse wdrożenia finalnych produktów projektu jako bardzo wysokie. Również użyteczność dla rozwoju realizowanej polityki społecznej jest bardzo wysoka. Z efektów projektu będą mogły skorzystać nie tylko uczelnie, ale również kandydaci na studia, pracodawcy, a także Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

IV. Plan działań w procesie testowania produktu finalnego

4.1. Dobór grupy użytkowników i odbiorców, którzy wezmą udział w testowaniu

Grupę odbiorców i użytkowników (grupę docelową) platformy OLZA stanowią:

- uczelnie i jej pracownicy;
- absolwenci i studenci;
- pracodawcy.

W związku z powyższym w fazie testowania uczestniczyć będą przedstawiciele wskazanych zbiorowości:

1. Pracownicy 6 szkół wyższych: Projektodawca (AHE w Łodzi) oraz uczelnie, które według pogłębionej analizy i diagnozy problemu stosują obecnie najmniej efektywne metody monitorowania losów zawodowych absolwentów i zgodzą się na przeprowadzenie testów (po 2 pracowników z każdej Uczelni). Oznacza to, że testowanie zostanie przeprowadzone wśród 12 pracowników szkół wyższych. Warunkiem przystąpienia do testowania produktu będzie posiadanie przez uczelnie bazy adresów e-mail studentów/absolwentów.

2. Pracownicy firm - 3 pracowników firm (1 pracownik z jednej firmy). Projektodawca nie zakłada do jakiej wielkości przedsiębiorstw zostanie skierowane testowanie – zaproszenia zostaną wysłane do 20 firm, z czego wybrane zostaną 3. Zaproszenia do testowania produktu otrzymają firmy, które wzięły udział w badaniu wstępnym, dotyczącym dotychczas stosowanych metod monitoringu absolwentów i ich efektów. *Wnioskodawca doprecyzował do jakich firm wyśle zaproszenie, aby zapewnić komplementarność pomiędzy pierwszym a drugim etapem realizacji projektu.*

3. Absolwenci Uczelni - 50 studentów (przyszłych absolwentów) z 6 uczelni, które wezmą udział w testowaniu produktu.

Przewidziana w projekcie liczba podmiotów uczestniczących w testowaniu ma uzasadnienie w charakterystyce zbiorowości, do których skierowany jest projekt. Testowanie produktu przez 6 uczelni, 3 pracodawców oraz 50 studentów/absolwentów powinno pozwolić na wskazanie ewentualnych błędów i niedociągnięć w proponowanym narzędziu. Wybór do testowania większej liczby podmiotów mógłby spowodować trudności w bieżącej analizie funkcjonowania platformy, a w konsekwencji w wypracowaniu najlepszej z możliwych wersji produktu finalnego.

Ważnym aspektem wyboru grup odbiorców jest ogólnopolski charakter projektu. Oznacza to, że odbiorcami projektu będą uczelnie, studenci i absolwenci oraz pracodawcy z całej Polski. Zakładamy, że dobór podmiotów do testowania (oraz końcowych beneficjentów projektu) będzie opierał się na zasadzie dobrowolnego uczestnictwa, przy czym jeśli chodzi o uczelnie, pierwszeństwo będą miały, jak wspominaliśmy, te uczelnie, które stosują obecnie najmniej efektywne metody monitorowania losów absolwentów.

W wymiarze docelowym Projektodawca zakłada, że min. 10 uczelni wdroży do swojej działalności OLZA, poprzez podjęcie uchwały Senatu Uczelni lub na podstawie Zarządzenia Kanclerza/Rektora, lub podpisze list intencyjny, w którym się do tego zobowiąże.

4.2. Opis przebiegu testowania

1. Rozesłanie informacji do uczelni oraz pracodawców z zaproszeniem do wzięcia udziału w projekcie.
2. Wybór uczelni i pracodawców testujących platformę.
3. Wybrane uczelnie instalują na swoich serwerach platformę (lub zamieszczają platformy na zakupionym serwerze AHE).
4. Dobór grupy studentów/absolwentów do testowania (zgodnie z założeniami reprezentanci uczelni testujących platformę. Projektodawca zakłada, że w testach weźmie udział minimum 10 studentów własnych oraz po maksymalnie 8 studentów z 5 pozostałych uczelni biorących udział w testowaniu).
5. Projektodawca przygotowuje ankietę do badania opinii uczelni i studentów/absolwentów na temat funkcjonowania platformy OLZA. *Wnioskodawca tym punktem doprecyzował zapisy wniosku o dofinansowanie projektu ze względu na brak szczegółowego opisu testowania produktu w tym zakresie.*
6. Projektodawca przygotowuje formularz oceny platformy OLZA dla pracodawców. *Wnioskodawca tym punktem doprecyzował zapisy wniosku o dofinansowanie projektu ze względu na brak szczegółowego opisu testowania produktu przez pracodawców.*
7. Trzech wybranych pracodawców będzie testować platformę projektodawcy oraz zgłaszać swoje uwagi dotyczące platformy (drogą mailową) do Specjalisty ds. badań, testów i upowszechniania. W celu prowadzenia monitoringu testowania, pracodawcom zostanie udostępniony formularz oceny platformy OLZA. *Wnioskodawca tym punktem doprecyzował zapisy wniosku o dofinansowanie projektu ze względu na brak szczegółowego opisu testowania produktu przez pracodawców.*
8. Realizacja badania losów absolwentów według metodologii OLZA, czas trwania testów - 9 miesięcy, testy obejmą 1 falę badania zarówno ilościowego (ankieta on-line), jak i jakościowego (analiza CV oraz biogramów zawodowych). Na 6 wybranych uczelniach za testy odpowiadać będzie 2 pracowników (asystenci ds. testów).

9. Uczelnie składają systematyczne raporty z przebiegu testów, przedstawiają swoje uwagi i sugestie (jak również uwagi swoich studentów/absolwentów uczestniczących w testowaniu), biorą udział w 3 spotkaniach grupy roboczej (odpowiedzialnej m.in. za opracowanie końcowej strategii wdrażania i upowszechniania OLZA) w siedzibie Projektodawcy. Każde spotkanie będzie protokolowane w celu rejestrowania wszystkich opinii i uwag pojawiających się w fazie testowania produktu.

10. Każda uczelnia przygotowuje raport końcowy z przeprowadzonych badań wraz z uwagami dotyczącymi funkcjonowania metody w warunkach rzeczywistych. Raport ten będzie zawierał też opinie studentów/absolwentów uczelni nt. platformy OLZA. Nad realizacją zadania będzie czuwał Specjalista ds. badań, testów i upowszechniania oraz Kierownik projektu.

11. Specjalista ds. badań, testów i upowszechniania przygotowuje raport końcowy uwzględniający wyniki testowania platformy OLZA przez pracodawców. *Wnioskodawca tym punktem doprecyzował zapisy wniosku o dofinansowanie projektu ze względu na brak szczegółowego opisu testowania produktu przez pracodawców.*

12. Testowane produkty i raporty przekazywane z uczelni biorących udział w testowaniu oraz raport z testowania platformy przez pracodawców zostaną przekazane firmie zewnętrznej dokonującej ewaluacji produktów projektu. Ewaluacja ta wykaże, czy OLZA jest metodą faktycznie lepszą, bardziej skuteczną i efektywną kosztowo niż metody stosowane obecnie.

13. Analiza przez Projektodawcę (kadre projektu) wyników ewaluacji oraz wniosków przekazanych przez uczelnie testujące platformę. Podjęcie decyzji związanych z wprowadzeniem ewentualnych zmian do wytworzonych w ramach projektu produktów. Czas realizacji zadania - 12 m-cy: testowanie; 9 m-cy; ewaluacja zewnątrz i jej analiza – 3 m-ce.

4.3. Charakterystyka materiałów, jakie otrzymają uczestnicy testowania

Uczelnie testujące metodę OLZA, otrzymają następujące materiały:

- platformę OLZA w formie płyty CD (szczegółowy opis funkcjonalności platformy w punkcie 3.5)
- instrukcję instalacji i obsługi platformy OLZA (załącznik do strategii);
- „Podręcznik wdrażania i prowadzenia Obserwatorium Losów Zawodowych Absolwentów uczelni wyższych”, opisujący procedury i metodologię badań, scenariusze wdrażania wyników badań w celu podniesienia jakości kształcenia (załącznik do strategii).

Każda Uczelnia samodzielnie będzie mogła uruchomić platformę bądź skorzystać z możliwości jej uruchomienia na serwerze udostępnionym przez Projektodawcę. W przypadku pojawienia się problemów Dział IT Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej będzie pełnił funkcję 'help-desk'.

Asystenci ds. testów, korzystając z własnej bazy danych studentów/ absolwentów będą mogli udostępnić swoim studentom/absolwentom dostęp do platformy poprzez wygenerowanie loginów i haseł.

Pracodawcy, wybrani przez Projektodawcę do testowania produktu, będą mieli utworzone konta poprzez Asystentów ds. testów z Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi, tak by mogli weryfikować funkcjonalność platformy.

4.4. Planowany sposób monitorowania przebiegu testowania

W fazie testowania odbywać się będą spotkania grupy roboczej: przedstawiciele 6 uczelni (12 osób - Asystentów ds. testów) i kadry projektu. W sumie odbędą się 3 spotkania: początkowe (otwierające), środkowe i podsumowujące fazę testowania.

Na pierwszym spotkaniu omówiony zostanie system testowania OLZA, a także oczekiwania wobec Asystentów ds. testów i oczekiwania wobec uczelni biorących udział w projekcie. W trakcie kolejnych spotkań, rozwiązywane będą bieżące problemy związane z testowaniem OLZA.

Jak wspomnieliśmy, w fazie testów weźmie udział 12 przedstawicieli 6 uczelni, które będą testować metodę OLZA. Zostaną oni zatrudnieni jako Asystenci ds. testów, na podstawie umowy cywilnoprawnej. Zakres ich obowiązków będzie obejmował m.in.:

- wdrożenie OLZA;
- testowanie OLZA;
- dobór studentów/absolwentów do testowania;
- kontrolę nad przebiegiem testowania platformy przez studentów/absolwentów;
- zbieranie ankiet dotyczących opinii studentów/absolwentów na temat produktu;
- przygotowanie raportu z testowania produktu przez uczelnię oraz studentów i absolwentów;
- przesyłanie raportów z postępów prac;

- promocję i upowszechnianie OLZA wśród swoich studentów, absolwentów i lokalnych pracodawców;
- współpracę z regionalną siecią tematyczną;
- współpracę z ROEFS;
- współpracę z innymi regionalnymi instytucjami odpowiedzialnymi za kształtowanie rozwiązań wdrażanych na regionalnym rynku pracy, np. Wojewódzka Rada Zatrudnienia, lokalne NGO itp.;
- udział w pracach grupy roboczej ds. strategii i upowszechniania OLZA;
- przygotowanie końcowego raportu z przeprowadzonego testowania platformy OLZA oraz przesłanie go do Projektodawcy.

Pracę Asystentów ds. testów będzie monitorował Specjalista ds. badań, testów i upowszechniania. Będzie on także odpowiedzialny za przebieg testowania produktu przez pracodawców. *Wnioskodawca doprecyzował zapisy wniosku o dofinansowanie projektu w zakresie obowiązków Asystenta ds. testów oraz Specjalisty ds. badań, testów i upowszechniania ze względu na brak szczegółowego opisu w tym zakresie.*

Należy zaznaczyć, że w razie ewentualnego wycofania się uczelni z fazy testowania jej pracownicy (Asystenci ds. testów) również przestają otrzymywać wynagrodzenie.

V. Sposób sprawdzenia, czy innowacja działa

Sprawdzenie czy innowacja działa odbędzie się na podstawie wewnętrznej analizy testowania dokonanej przez Kierownika projektu i Specjalistę ds. badań, testów i upowszechniania oraz w oparciu o ewaluację zewnętrzną.

5.1 Wewnętrzna analiza testowania

Kadra projektowa, odpowiedzialna za realizację etapu testowania będzie na bieżąco monitorować przebieg testowania, kompletować niezbędne dokumenty (raporty cząstkowe, raporty końcowe, ankiety, formularze oceny, protokoły ze spotkań grupy roboczej oraz inne materiały dokumentujące przebieg testowania).

W trakcie trzech zaplanowanych spotkań grupy roboczej zaprezentowane i omówione zostaną wnioski z testowania systemu OLZA (zarówno wnioski formułowane przez same uczelnie, jak również opinie i wnioski studentów/ absolwentów oraz pracodawców).

Wszystkie zebrane dokumenty w fazie testowania pozwolą na opracowanie dokumentu podsumowującego wewnętrzną analizę testowania. Stanowiąc on będzie uzupełnienie ewaluacji zewnętrznej.

5.2 Ewaluacja zewnętrzna

Wybór ewaluatora zewnętrznego przeprowadzony będzie w oparciu o następujące wymagania:

- Doświadczenie w prowadzeniu procesu ewaluacji - min. 2 lata
- Doświadczenie w zakresie ewaluacji projektów innowacyjnych - min. 2 projekty
- Doświadczenie w zakresie ewaluacji projektów badawczych - min. 2 projekty
- Znajomość problematyki rynku pracy i edukacji

Ogłoszenie o ofercie współpracy zostanie zamieszczone na stronie projektu oraz rozesłane w Biuletynie Projektodawcy. Wysłane zostanie zapytanie do 3 potencjalnych zleceniobiorców, tak by zebrać jak największą liczbę ofert, co pozwoli wybrać usługę o jak najwyższej jakości.

Etapy ewaluacji zewnętrznej:

- Sprecyzowanie tematu ewaluacji;
- Przygotowanie szczegółowej koncepcji ewaluacji (metodologii badań ewaluacyjnych i sposobów jej prowadzenia);
- Sformułowanie kluczowych pytań badawczych, w tym podstawowego, dającego odpowiedź; czy wypracowany produkt jest bardziej skuteczny, tańszy od podejść stosowanych dotychczas;
- Określenie źródeł informacji;
- Dobór wskaźników;
- Wybór metod i technik ewaluacyjnych (np. analiza dokumentów, badania ankietowe, pogłębione wywiady indywidualne, badania fokusowe);

- Opracowanie narzędzi badawczych;
- Realizacja badań ewaluacyjnych;
- Statystyczne opracowanie wyników;
- Przygotowanie raportu z ewaluacji prezentującego zastosowaną metodologię, wskaźniki, opis i przebieg badań (wraz z problemami i sposobami ich rozwiązania), wyniki badań oraz wnioski i rekomendacje dotyczące postulowanych przez respondentów zmian w produkcie finalnym oraz w zakresie działań upowszechniających projekt i włączających do głównego nurtu polityki.

Głównym celem ewaluacji zewnętrznej jest sprawdzenie, czy produkt finalny spełnia oczekiwania odbiorców oraz czy jest efektywniejszy od dotychczas wykorzystywanych narzędzi.

5.3 Efekty zastosowanej innowacji

Następujące elementy zostaną uznane za wystarczające uzasadnienie do stosowania innowacji na szerszą skalę:

- Pozytywna opinia ewaluatora zewnętrznego, dotycząca innowacyjnej metody OLZA (raport);
- Ocena zebranego materiału przez Projektodawcę w trakcie testowania, która będzie zapewniać o skuteczności innowacyjnej metody OLZA (pozytywne opinie testujących, pozytywna ocena funkcjonalności platformy, pozytywna ocena dostępnych narzędzi w ramach platformy).

VI. Strategia upowszechniania

6.1 Cel działań upowszechniających

Celem działań upowszechniających jest poinformowanie szerokiego grona odbiorców z terenu całej Polski o wypracowanym w ramach projektu produkcie, jakim jest Platforma OLZA (Obserwatorium Losów Zawodowych Absolwentów uczelni wyższych). Informacja o produkcie powinna dotrzeć przede wszystkim do przedstawicieli uczelni, studentów i absolwentów oraz pracodawców.

Należy zauważyć, że działania upowszechniające oraz wdrażające produkt do głównego nurtu polityki mają charakter komplementarny.

6.2 Grupy, do których skierowane będą działania upowszechniające

Zasadniczą grupę docelową projektu stanowią uczelnie i ich pracownicy, stąd działania upowszechniające będą skierowane przede wszystkim do tej grupy. Jednocześnie działania informacyjne dotyczące projektu będą prowadzone w odniesieniu do dwóch pozostałych grup odbiorców platformy:

- Studentów i absolwentów uczelni;
- Pracodawców.

Ponadto, wśród grup interesariuszy można wskazać: instytucje i organizacje zajmujące się edukacją i rynkiem pracy, przedstawicieli lokalnych samorządów (w szczególności departamenty edukacji i rynku pracy w urzędach marszałkowskich oraz urzędach miast i gmin) oraz inne jednostki działające w obszarze rynku pracy i edukacji.

Charakteryzując grupy docelowe warto zauważyć, że w realizowanym przez nas projekcie podjęto już kilka działań upowszechniających wiedzę o projekcie. Najważniejszym z tych działań było przygotowanie Metodologii badania „Obserwatorium losów zawodowych absolwentów uczelni wyższych” i przeprowadzenie w oparciu o nią badania 100 uczelni, ponad 1000 studentów i absolwentów oraz 20 pracodawców. Celem niniejszego badania było poznanie stanu badań losów absolwentów w Polsce oraz poznanie opinii respondentów na temat planowanych funkcjonalności platformy OLZA.

6.3 Plan działań upowszechniających

Przedmiotem upowszechniania będzie produkt finalny czyli opracowana przez nas platforma internetowa OLZA służąca do badania losów zawodowych absolwentów uczelni.

Upowszechnianiem objęta będzie całość produktu finalnego, opisana w punkcie III. Bardzo ważnym elementem upowszechniania jest angażowanie grup docelowych w testowanie produktu finalnego projektu.

Informowanie o projekcie i sposoby upowszechniania produktu finalnego:

Etap I – Pogłębiona analiza i diagnoza problemu

- przygotowanie Metodologii badania „Obserwatorium losów zawodowych absolwentów uczelni wyższych” i przeprowadzenie w oparciu o nią badania 100 uczelni, ponad 1000 studentów i absolwentów oraz 20 pracodawców. Celem niniejszego badania było poznanie stanu badań losów absolwentów w Polsce oraz poznanie opinii respondentów na temat planowanych funkcjonalności platformy OLZA;
- wysłanie do 100 uczelni Raportu z badań wstępnych wraz z pismem przewodnim oraz z ankietą ewaluacyjną dotyczącą treści przesłanego raportu;
- utworzenie strony internetowej www.olza.ahe.lodz.pl, na której prezentowany jest nasz projekt oraz produkt. Strona jest dostępna dla wszystkich użytkowników, odbiorców oraz innych zainteresowanych osób. Zamieszczane są na niej bieżące informacje na temat realizacji projektu i jego rezultatów;
- zamieszczenie informacji dotyczącej projektu oraz produktu na stronie Projektodawcy www.ahe.lodz.pl;
- dystrybuowanie plakatów i ulotek dotyczących projektu OLZA na Targach Pracy i Edukacji, które odbyły się 21.03.2013 roku w Łodzi. Uczestnikami Targów były instytucje rynku pracy (m.in. Powiatowe Urzędy Pracy z Łodzi, Pabianic, Piotrkowa Trybunalskiego, Łęczycy, Ochotniczy Hufiec Pracy, związki zawodowe – „Solidarność”, „ZNP”, itp.);
- zamieszczenie informacji dotyczącej projektu na stronie Narodowego Forum Doradztwa Kariery.

Etap II – Testowanie metody OLZA i analiza jej rzeczywistych efektów oraz upowszechnienie innowacyjnej metody OLZA i włączenie jej do głównego nurtu polityki:

- uczelnie poprzez testowanie produktu będą upowszechniać wiedzę o projekcie wśród studentów i pracodawców. W fazie testowania produktu uczestniczyć będzie 6 uczelni (uczelnia projektodawcy oraz 5 innych uczelni).
- zorganizowanie konferencji, na którą zaproszeni będą przedstawiciele uczelni z całej Polski. Projektodawca zakłada minimalną liczbę uczestników (50 osób). Podczas konferencji zostaną zaprezentowane wyniki analizy przeprowadzonej w fazie wstępnej projektu (m.in.: „Raport z badań przeprowadzonych w ramach projektu Obserwatorium losów zawodowych uczelni wyższych”) i produkty finalne, opracowane w ramach projektu (platforma OLZA i podręcznik). Pokazana zostanie innowacyjność metody OLZA i możliwości jej zastosowania w procesie podnoszenia jakości kształcenia uczelni i dostosowywania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy.
- wydanie informatora o rezultatach projektu, który wraz z produktami finalnymi zostanie rozesłany do 100 uczelni w Polsce. Po otrzymaniu takiej przesyłki i zapoznaniu się z jej zawartością, władze uczelni zdecydują czy wdrożą do swojej działalności OLZA. Projektodawca zakłada, że min. 10 uczelni zdecyduje się na wdrożenie OLZA. O sukcesie projektu świadczyć będzie podpisanie min. 10 uchwał Senatu Uczelni lub Zarządzenia Kanclerza w sprawie wdrożenia OLZA, ewentualnie podpisanie przez Władze Uczelni listu intencyjnego zobowiązującego do wdrożenia OLZA. Dla przedstawicieli tych uczelni zostanie zorganizowane seminarium, na którym szczegółowo zostaną omówione zasady funkcjonowania OLZA, możliwe problemy i sposoby przeciwdziałania im, będą również ćwiczenia praktyczne z zakresu obsługi platformy.
- upowszechnienie wiedzy o platformie poprzez spotkania i mailing z instytucjami rynku pracy (m.in. Wojewódzką Radą Zatrudnienia, Powiatowymi i Wojewódzkimi Urzędami Pracy, departamentami edukacji i rynku pracy w urzędach marszałkowskich i urzędach miast i gmin funkcjonujących w polu oddziaływania uczelni implementujących projekt)
- działania promocyjne: udzielane będą wywiady w prasie ogólnopolskiej, ukazywać się będą informacje na portalach skierowanych do studentów/absolwentów, przekazywane będą informacje do instytucji wspierających pracodawców m.in. PKPP Lewiatan, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej (wcześniej Konfederacja Pracodawców Polskich), Stowarzyszenie PR i Promocji Uczelni Polskich "PRom", Łódzka Izba Przemysłowo-Handlowa, Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna, itp.
- ścisła współpraca z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR), Krajową Instytucją Wspomagającą (KIW).

VII. Strategia włączania do głównego nurtu polityki

Produktem, który będzie włączany do głównego nurtu polityki jest produkt finalny w postaci platformy internetowej służącej badaniu losów zawodowych absolwentów, jak również ułatwiający absolwentom wchodzenie na rynek pracy.

Celem działań włączających produkt finalny do głównego nurtu polityki jest dotarcie do możliwie dużego kręgu przedstawicieli grup docelowych oraz interesariuszy projektu, a także wzrost wiedzy interesariuszy pośrednich i bezpośrednich na temat rozwiązań przyjętych w produkcie OLZA. Kluczowym jest upowszechnienie wiedzy o rozwiązaniach zastosowanych w projekcie wśród trzech podstawowych grup interesariuszy (w tym podmiotów nie uczestniczących w samym projekcie), tj. uczelni, studentów/absolwentów oraz pracodawców, a także instytucji bezpośrednio związanych z systemem szkolnictwa i rynku pracy w Polsce. Działania włączające do głównego nurtu polityki będą prowadzone zarówno w trakcie trwania projektu, jak również po jego zakończeniu. Działania te będą kierowane przede wszystkim do następujących podmiotów (interesariuszy bezpośrednich i pośrednich).

- **Uczelnie i ich pracownicy** (system szkolnictwa wyższego w Polsce). Projekt zostanie implementowany przez 10 szkół wyższych działających na terenie naszego kraju. Uczelnie otrzymają produkt finalny w postaci platformy OLZA przygotowanej do instalacji na serwerze spełniającym określone wymagania. Wraz z platformą dostarczona zostanie instrukcja instalacji oraz obsługi informatycznej platformy, a także podręcznik opisujący metodologię prowadzenia badań losów absolwentów oraz problematyką skutecznego poruszania się studenta/absolwenta po rynku pracy. Informacja o projekcie i jego założeniach będzie jednak ogólnodostępna, co pozwoli na wykorzystywanie zaprojektowanych w projekcie rozwiązań przez uczelnie nie biorące bezpośrednio w nim udziału.
- **Studenci/absolwenci.** Do korzystania z platformy, zarówno w zakresie funkcjonalności związanej z badaniem losów zawodowych, jak również pozostałych jej możliwości (m.in. przewodnik po narzędziach aplikacyjnych, generator CV, generator biogramu zawodowego, przewodnik w zakresie skutecznego poruszania się na rynku pracy, itd.), zachęceniu zostaną studenci i absolwenci różnych uczelni (nie tylko tych biorących udział w projekcie). Dotarcie do tej grupy zaplanowane jest nie tylko poprzez uczelnie implementujące platformę OLZA, ale również poprzez działania informacyjne prowadzone przez wybrane strony internetowe (np. strona Narodowego Forum Doradztwa Kariery) oraz serwisy społecznościowe.
- **Pracodawcy oraz związki pracodawców.** Dotarcie do tej grupy odbiorców zaplanowane jest przez działalność biur karier działających przy uczelniach wdrażających platformę OLZA. Ponadto informacja o aktywacji nowego narzędzia łączącego rynek pracy z uczelniami zostanie przekazana poprzez organizacje branżowe skupiające różnych pracodawców (w przypadku Łodzi informacja o platformie OLZA przekazana zostanie między innymi do Łódzkiej Izby Przemysłowo-Handlowej oraz Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej)
- **Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.** Główne założenia realizowanego projektu oraz wnioski z jego implementacji przekazane zostaną do odpowiednich organów MNiSW. Celem tego działania jest nie tylko upowszechnienie wiedzy o realizowanym projekcie, ale także wskazanie możliwości i ewentualnych problemów, które związane są z realizacją badań losów absolwentów z wykorzystaniem platformy OLZA. Wiedza ta może być niezwykle pomocna przy określaniu polityk horyzontalnych dotyczących badania lasów absolwentów.
- **Krajowa Sieć Tematyczna** – uczestnictwo w Sieci umożliwi przekazanie informacji o produkcie wszystkim podmiotom będących członkami KST
- **Urzędy i instytucje związane z polityką edukacji i rynku pracy.** Informacja o projekcie przesłana zostanie do 16 wydziałów/departamentów edukacji w urzędach marszałkowskich oraz do wydziałów/departamentów edukacji i wydziałów/departamentów rynku pracy urzędów miast (gmin), na terenie których będą się znajdowały uczelnie implementujące platformę OLZA oraz urzędów miast (gmin), które znajdują się w ścisłym polu oddziaływania danej uczelni. O pracach związanych z testowaniem platformy OLZA i jej wynikach będą także poinformowane inne instytucje, np. Wojewódzkie Rady Zatrudnienia, Powiatowe i Wojewódzkie Urzędy Pracy.
- **Organizacje pozarządowe działające w obszarze edukacji i rynku pracy.** O założeniach projektu i dostępnych funkcjonalnościach platformy OLZA poinformowane zostaną za pomocą mailingu wybrane organizacje edukacyjne oraz wybrane organizacje, których przedmiotem aktywności jest rynek pracy i edukacja (w szczególności wyższa).

- **Inni interesariusze.** Dostęp do założeń platformy OLZA oraz jej funkcjonalności będzie możliwy dzięki dostępowi do treści zawartych w portalu internetowym OLZA, jak również na stronie projektu. Zarówno portal, jak i prowadzona od początku realizacji projektu strona internetowa są (i będą) źródłem informacji o zasadach działania innowacji dla wszystkich osób i instytucji zainteresowanych projektem. Innymi słowy, narzędziem włączania do głównego nurtu polityki będzie również sama platforma internetowa OLZA (która będzie dostępna także po zakończeniu projektu), na której będą się znajdowały materiały, których użytkownikami będą mogli być przedstawiciele wszystkich wskazanych odbiorców i interesariuszy.

Fakt, że realizatorem projektu jest uczelnia sprawia, że informacja o projekcie będzie mogła być rozpowszechniana w trakcie różnego rodzaju konferencji i seminariów naukowych, co pozwoli zdecydowanie poszerzyć grono odbiorców i użytkowników produktu wypracowanego w ramach realizacji projektu.

VIII. Kamienie milowe II etapu projektu.

1. Testowanie metody OLZA i analiza jej rzeczywistych efektów –VII.2013-III.2014.

Testowanie produktu będzie przebiegało etapami, na które składają się m.in:

- tworzenie lub udoskonalenie bazy danych absolwentów – VII.2013;
- dostosowanie narzędzi badawczych do potrzeb konkretnej uczelni – VIII.2013;
- gromadzenie i analiza danych – IX.2013-III.2014;
- spotkania grupy roboczej –VII.2013, XI.2013, III/IV.2014;
- opracowanie przez uczelnie testujące raportów z przeprowadzonych testów – III.2014;

2. Ewaluacja zewnętrzna OLZA –IV-VI.2014.

3. Opracowanie raportu prezentującego zmiany niezbędne w OLZA - (VI.2014).

4. Opracowanie finalnej wersji OLZA –VII.2014-XI.2014.

- wprowadzenie wymaganych zmian i opracowanie finalnych wersji produktu – VII-IX.2014
- złożenie finalnej wersji OLZA do walidacji w sekretariacie Sieci Tematycznej i walidacja produktu finalnego– X-XI.2014

5. Upowszechnienie innowacyjnej metody OLZA i włączenie jej do głównego nurtu polityki – XII.2014-III.2015

- wysyłka informatora oraz gotowych produktów do uczelni wyższych – XII.2014
- organizacja konferencji – XII.2014
- organizacja seminarium dla przedstawicieli uczelni, które wdrażać będą OLZA – II-III.2015
- organizacja i realizacja pozostałych działań upowszechniających – XII.2014-III.2015

IX. Analiza ryzyka

Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi, skompletowała doświadczony zespół projektowy, jak również grupę doświadczonych specjalistów (programistów, ekspertów merytorycznych, grafików), którzy w trakcie opracowywania wstępnej wersji projektu zgłaszali możliwe ryzyka w oparciu o „burzę mózgów”. Należy podkreślić, że niektóre działania w projekcie, które miały na celu ulepszenie wstępnej wersji produktu innowacyjnego, pośrednio również niwelowały ryzyko nie tylko w trakcie testowania produktu, ale również ryzyko jego użytkowania już po etapie upowszechnienia i włączania, chociażby w kontekście ochrony danych osobowych absolwentów, którzy podlegać będą badaniu w ramach innowacyjnej metody OLZA.

Zgodnie z zaleceniami Krajowej Instytucji Wspomagającej, przyjęto następujące oznaczenia:

- P – Prawdopodobieństwo wystąpienia (skala 1-3, gdzie 1 – niskie prawdopodobieństwo, 3 – wysokie prawdopodobieństwo)
- W – wpływ na realizację projektu (skala 1-3, gdzie 1 – mały wpływ, 3 – bardzo duży wpływ)
- WZ= PxW – identyfikacja wartości zagrożenia

We wniosku o dofinansowanie zidentyfikowano następujące ryzyka:

1. **Przedstawiciele uczelni wyższych mogą nie być zainteresowani udziałem w badaniu (I etap projektu) - $P=2, W=1, WZ=2 \times 1=2$**
 - Zapobieganie: Przekazanie przez firmę zewnętrzną realizującą badanie min. 100 wypełnionych ankiet skierowanych do uczelni oraz min. 20 ankiet skierowanych do pracodawców.
 - Minimalizowanie: Zlecenie firmie zew. badania ankietowego przeprowadzonego w min. 100 uczelniach oraz u min. 20 pracodawców (zlecenie zostanie uznane za wykonane po spełnieniu warunku wypełnienia wskazanej liczby ankiet).
2. **Czas przewidziany na stworzenie platformy internetowej przewidziany w projekcie może być zbyt krótki, jednak jest on ograniczony wymaganiami IOK - $P=2, W=2, WZ=2 \times 2=4$**
 - Zapobieganie: Zatrudnieni będą specjaliści najwyższej klasy, którzy będą potrafili wykonać ustaloną pracę zgodnie z przyjętym harmonogramem.
 - Minimalizowanie: Zespół projektowy może uzyskać wsparcie od pracowników Projektodawcy, którzy są u niego na stałe zatrudnieni i na etapie wniosku nie byli zaplanowani do pracy w projekcie.
3. **Przedstawiciele uczelni, absolwenci, pracodawcy mogą nie być zainteresowani metodą OLZA - $P=2, W=2, WZ=2 \times 2=4$**
 - Zapobieganie: Dokładne poinformowanie pracowników uczelni, absolwentów pracodawców o celach badania i korzyściach, jakie może przynieść udział w badaniu. Możliwość takiego ukształtowania studenta uczącego się według wymagań obowiązujących obecnie na rynku pracy będzie zachętą dla pracodawców do korzystania z OLZ-y. Studenci, absolwenci zyskają pomoc w znalezieniu pracy poprzez udział w badaniu pracodawców. Uczelnie dzięki wynikom z OLZ-y będą mogły dostosować program nauczania.
 - Minimalizowanie: Ciągłe udoskonalanie aktywnej współpracy pomiędzy uczelniami, pracodawcami, absolwentami/studentami poprzez uwzględnianie indywidualnych potrzeb.
4. **Testowanie może być zagrożone ze względu na brak w uczelni testującej bazy danych adresów e-mail do absolwentów - $P=1, W=1, WZ=1 \times 1=1$**
 - Zapobieganie: Projektodawca we wniosku określił warunek przystąpienia uczelni do testowania - posiadanie bazy adresów e-mail do absolwentów.
 - Minimalizowanie: Jeśli nie znajdzie się min. 5 uczelni posiadających taką bazę (AHE w Łodzi jako 1 z uczelni testujących taką bazę posiada), będzie możliwość zebrania danych od studentów ostatniego roku studiów (kiedy zaczyna się Zad. 3) i przeprowadzenie badania wśród tych osób, które aktualnie ukończą studia.
5. **Odejście z projektu respondentów w fazie testowania z uwagi na jej długi czas trwania - $P=2, W=2, WZ=2 \times 2=4$**
 - Zapobieganie: W przypadku zaobserwowania rezygnacji z projektu uczestników testowania wnioskodawca będzie się starał dotrzeć do nich bezpośrednio lub drogą mailową w celu przeprowadzenia wywiadu i uzyskania informacji o powodach rezygnacji z projektu. Wiedza ta będzie przydatna dla poprawy działań prowadzonych w zakresie testowania produktu. Przewidujemy, że podmioty, które ewentualnie zrezygnują z testowania w trakcie trwania tego procesu będą mogły zostać zastąpione innymi uczelniami, studentami/absolwentami oraz pracodawcami (odbiorcami produktu).
 - Minimalizowanie: Zamieszczenie na portalu krótkiego opisu korzyści jakie respondent będzie miał z udziału w projekcie.
6. **Na konferencję może nie zgłosić się 50 planowanych przez Projektodawcę uczestników - $P=2, W=2, WZ=2 \times 2=4$**
 - Zapobieganie: Szerokie upowszechnianie rezultatów projektu i informowanie o możliwości wzięcia udziału w konferencji poprzez stronę internetową oraz pakiet produktów projektu. Dodatkowo w ramach upowszechniania zostanie wydany również informator o rezultatach projektu, który wraz z produktami finalnymi zostanie rozesłany do 100 uczelni wyższych w Polsce.
 - Minimalizowanie: Jeśli w konferencji nie weźmie udziału 50 przedstawicieli uczelni wyższych, zostanie zwiększona liczba rozsyłanych pakietów produktów projektu ze 100 do 150.

W trakcie opracowywania portalu OLZA zidentyfikowano następujące ryzyka

7. **Pracodawcy, którzy brali udział w badaniu nie będą zainteresowani testowaniem metody OLZA - $P=1, W=3, WZ=3$**

- Minimalizowanie: Jeżeli Projektodawca nie pozyska 3 firm, spośród 20 wcześniej badanych, pozyska firmy, które współpracują z Akademią Humanistyczną-Ekonomiczną w Łodzi w zakresie organizacji praktyk studenckich. Ponadto, będzie można zaprosić do współpracy pracodawców, zrzeszonych w Krajowej Izbie Gospodarczej, z którą Projektodawca zawarł porozumienie o współpracy.
8. **Zmiany kosztów pozycji budżetowych lub pojawienie się nieprzewidzianych kosztów w trakcie realizacji projektu** - $P=2, W=1, WZ=2 \times 1=2$
 - Zapobieganie: Ciągłe monitorowanie projektu w celu wychwycenia nieprzewidzianych wydatków, monitorowanie postępu finansowego w celu oszacowania oszczędności w projekcie.
 - Minimalizowanie: Dokonywanie zmian w budżecie projektu, tworzenie nowych pozycji z powstałych oszczędności, w ostateczności dokonywanie niezbędnych płatności z własnych środków.
 9. **Brak płynności finansowej w projekcie ze względu na późniejsze otrzymywanie transz** - $P=2, W=1, WZ=2 \times 1=2$
 - Minimalizowanie: Projektodawca ma zapewnione własne środki, które będą wykorzystywane w przypadku zbyt długiego oczekiwania na transzę.
 10. **Ze względu na założenia funkcjonalności OLZA (zamieszczanie CV, wysyłanie ankiet z bazy danych), platforma internetowa może być niezgodna z ustawą z dn. 29.08.97 roku o Ochronie Danych Osobowych** - $P=1, W=3, WZ=1 \times 3=3$
 - Zapobieganie: zaangażowanie specjalisty z zakresu ochrony danych osobowych, który zweryfikuje funkcjonalność platformy oraz opracuje niezbędne dokumenty przed opracowaniem wstępnej wersji.
 - Minimalizowanie: Zaangażowanie ww. specjalisty w przypadku wystąpienia problemów w fazie testowania.
 11. **Kłopoty użytkowników w obsłudze OLZA** - $P=1, W=3, WZ=1 \times 3=3$
 - Zapobieganie: Zespół specjalistów opracuje „przyjazną” wersję produktu dla użytkownika
 - Minimalizowanie: Powołanie zespołu ‘help-desk’, zarówno w fazie testowania, jak również w trakcie upowszechniania i po zakończeniu realizacji projektu. Pracownicy Działu IT AHE w Łodzi będą odpowiedzialni za pomoc w instalacji platformy oraz odpowiadać będą na pytania techniczne dotyczące jej obsługi.
 12. **Wprowadzenie przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego rozporządzenia, które doprecyzuje zapis Art. 13 a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, dot. badania losów zawodowych absolwentów (np. rozporządzenie wprowadzające wzór jednolitej ankiety dla wszystkich uczelni, różnej od tej opracowanej w ramach metody OLZA)** - $P=3, W=1, WZ=3 \times 1=3$

Wnioskodawca, w trakcie I Kongresu Akademickich Biur Karier, uzyskał informację bezpośrednio z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (wypowiedź Pani Minister prof. Barbary Kudryckiej na forum ogólnym), że obecnie trwają prace nad uszczegółowieniem art. 13 a i odpowiednim rozporządzeniem, które ujednolici prowadzenie badań nad losami zawodowymi absolwentów polskich uczelni.

 - Minimalizowanie: Założono możliwość edytowania ankiety, służącej do badania losów zawodowych absolwentów uczelni, tak by była zgodna z obowiązującym prawem oraz założoną metodologią badań w ramach OLZA.

Należy podkreślić, że istotnymi zagrożeniami są ryzyka nr 2,4,5,6, które stanowią zagrożenia silnie wpływające na realizację założonych celów, ale Projektodawca jest przygotowany na ich minimalizację.

.....

.....

Kierownik projektu